

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023
Political Science (Optional) Paper-XIII

POLO13: Politics and Movements in Maharashtra

Day and Date: Tuesday, 02/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 How many members are there in Maharashtra Legislative Assembly?
A. 259 B. 286 C. 280 D. 288
- 2 In which house is the bill first tabled?
A. Rajya Sabha B. Assembly C. Legislative Council D. None of this
- 3 How many years of age do the candidates have to complete to contest the Legislative Council elections?
A. 21 B. 5 C. 35 D. 30
- 4 Which of the following is the budget and monsoon session of the Maharashtra Legislature?
A. Nagpur B. Kolhapur C. Mumbai D. Aurangabad
- 5 What is the permanent chamber of the state legislature?
A. Vidhan Sabha B. Lok Sabha C. Vidhan Parishad D. None of these
- 6 Sugarcane is the most widely grown crop in Maharashtra.
A. Vidarbha B. North Maharashtra C. Marathwada D. Western Maharashtra
- 7 What is the election symbol of Maharashtra Navnirman Sena?
A. Lotus B. Hand C. Railway engine D. Kite
- 8 What is the party system in Maharashtra?
A. Independent B. Two party system C. Multiparty D. Single party system
- 9 How many seats did the National Congress Party get in the 2019 Maharashtra Assembly elections?
A. 62 B. 44 C. 46 D. 82
- 10 How many seats did the NCP win in the 1999 Lok Sabha elections?
A. 8 B. 18 C. 10 D. 12
- 11 What is the financial capital of India?
A. Delhi B. Kolkata C. Gandhinagar D. Mumbai
- 12 When was the Anti-Superstition Committee established in Maharashtra?
A. 1989 B. 1990 C. 1995 D. 1991

- 13 Who said that 'Learn, Organize and Struggle'.
- A. Mahatma Phule B. Rajarshi Shahu Maharaj C. Dr. Babasaheb Ambedkar D. Maharaja Sayajirao Gaikwad
- 14 In which tribe did Mrs. Godavari Parulekar organize mass movement during 1920-21?
- A. Warli B. Bhill C. Maratha D. Dalit society
- 15 Which year was declared as Dalit Rebellion Year?
- A. 1972 B. 1974 C. 1970 D. 1977

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Structure of the Legislative Council
- 2 Briefly describe the privileges of the members of the legislature.
- 3 Shivsena
- 4 Agricultural and industrial development of Maharashtra

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the importance of the post of Governor
- 2 Comment on the politics of BJP-Shiv Sena alliance.
- 3 Explain the contribution of Dalit Panther in the Dalit movement in Maharashtra.
- 4 Briefly state the objectives of social movements in Maharashtra.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the powers and functions of the Governor
- 2 Explain the salient features of the political party system in Maharashtra

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 महाराष्ट्राच्या विधानसभेत सदस्य किती आहेत .
अ. २५९ ब. २८६ क. २८० ड. २८८
- 2 धनविधेयक कोणत्या सभागृहात प्रथम मांडले जाते .
अ. राज्यसभा ब. विधानसभा क. विधानपरिषद ड. यापैकी नाही
- 3 विधान परिषद निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवारांची वयाचे किती वर्षे पूर्ण असावी लागतात.
अ. २१ ब. ५ क. ३५ ड. ३०
- 4 महाराष्ट्र विधिमंडळाचे अर्थसंकल्पीय व पावसाळी अधिवेशन खालीलपैकी कोठे होते
अ. नागपूर ब. कोल्हापूर क. मुंबई ड. औरंगाबाद
- 5 राज्य विधिमंडळाचे कायमस्वरूपी सभागृह कोणते.
अ. विधानसभा ब. लोकसभा क. विधानपरिषद ड. यापैकी नाही
- 6 महाराष्ट्रात उसाचे पीक कोणत्या भागात सर्वात जास्त घेतले जाते.
अ. विदर्भ ब. उत्तर महाराष्ट्र क. मराठवाडा ड. पश्चिम महाराष्ट्र

- 7 महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे निवडणूक चिन्ह कोणते आहे.
अ. कमळ ब. हात क.रेल्वे इंजिन ड. पतंग
- 8 महाराष्ट्र राज्याच्या शासन व्यवस्थेत कोणती पक्ष पद्धती आहे.
अ. अपक्ष ब. द्विपक्ष क. बहुपक्ष ड. एकपक्ष
- 9 २०१९ सालच्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या निवडणुकीमध्ये राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाला किती जागा मिळाल्या.
अ. ६२ ब. ४४ क. ४६ ड. ८२
- 10 १९९९ च्या लोकसभा निवडणुकीमध्ये राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाला किती जागा जिंकता आल्या.
अ. ८ ब. १८ क. १० ड. १२
- 11 भारताची आर्थिक राजधानी कोणती.
अ.दिल्ली ब. कोलकत्ता क. गांधिनगर ड. मुंबई
- 12 महाराष्ट्र मध्ये अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीची स्थापना कधी करण्यात आली ?
अ. १९८९ ब. १९९० क. १९९५ ड. १९९१
- 13 'शिका संघटित व्हा आणि संघर्ष करा' हा महामंत्र खालीलपैकी कोणत्या महापुरुषाने दिला.
अ. महात्मा फुले ब.राजर्षी शाहू महाराज क. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ड. महाराज सयाजीराव गायकवाड
- 14 1920-21 च्या दरम्यान श्रीमती गोदावरी परुळेकर यांनी कोणत्या जमातीत जनआंदोलन घडवून आणले.
अ. वारली ब. भिल्ल क. मराठा ड. दलित समाज
- 15 कोणते वर्ष दलित अंधरणे विद्रोही वर्ष म्हणून घोषित केले होते?
अ. १९७२ ब. १९७४ क. १९७० ड. १९७७

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 विधान परिषदेची रचना
- 2 विधिमंडळाच्या सभासदांचे विशेषाधिकार थोडक्यात सांगा.
- 3 शिवसेना
- 4 महाराष्ट्राचा कृषी व औद्योगिक विकास

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 राज्यपाल पदाचे महत्त्व सांगा
- 2 भाजप-शिवसेना युतीच्या राजकारणावर भाष्य करा.
- 3 महाराष्ट्रातील दलित चळवळ मधील दलित पॅंथर या संघटनेचे योगदान सांगा.
- 4 महाराष्ट्रातील सामाजिक चळवळींची उद्दिष्टे थोडक्यात सांगा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 राज्यपालाचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा
- 2 महाराष्ट्रातील राजकीय पक्ष पद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023

Political Science (Optional) Paper-XIII

POLO13: Politics and Movements in Maharashtra

Day and Date: Tuesday, 02/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 महाराष्ट्राच्या विधानसभेत सदस्य किती आहेत .

अ. २५९ ब. २८६ क. २८० ड. २८८

Option 4

2 धनविधेयक कोणत्या सभागृहात प्रथम मांडले जाते .

अ. राज्यसभा ब. विधानसभा क. विधानपरिषद ड. यापैकी नाही

Option 2

3 विधान परिषद निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवारांची वयाचे किती वर्षे पूर्ण असावी लागतात.

अ. २१ ब. ५ क. ३५ ड. ३०

Option 4

4 महाराष्ट्र विधिमंडळाचे अर्थसंकल्पीय व पावसाळी अधिवेशन खालीलपैकी कोठे होते

अ. नागपूर ब. कोल्हापूर क. मुंबई ड. औरंगाबाद

Option 3

5 राज्य विधिमंडळाचे कायमस्वरूपी सभागृह कोणते.

अ. विधानसभा ब. लोकसभा क. विधानपरिषद ड. यापैकी नाही

Option 3

6 महाराष्ट्रात उसाचे पीक कोणत्या भागात सर्वात जास्त घेतले जाते.

अ. विदर्भ ब. उत्तर महाराष्ट्र क. मराठवाडा ड. पश्चिम महाराष्ट्र

Option 4

7 महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे निवडणूक चिन्ह कोणते आहे.

अ. कमळ ब. हात क. रेल्वे इंजिन ड. पतंग

Option 3

8 महाराष्ट्र राज्याच्या शासन व्यवस्थेत कोणती पक्ष पद्धती आहे.

अ. अपक्ष ब. द्विपक्ष क. बहुपक्ष ड. एकपक्ष

Option 3

9 २०१९ सालच्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या निवडणुकीमध्ये राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाला किती जागा मिळाल्या.

अ. ६२ ब. ४४ क. ४६ ड. ८२

Option 2

10 १९९९ च्या लोकसभा निवडणुकीमध्ये राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाला किती जागा जिंकता आल्या.

अ. ८ ब. १८ क. १० ड. १२

Option 1

11 भारताची आर्थिक राजधानी कोणती.

अ. दिल्ली ब. कोलकत्ता क. गांधिनगर ड. मुंबई

Option 4

12 महाराष्ट्र मध्ये अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीची स्थापना कधी करण्यात आली ?

अ. १९८९ ब. १९९० क. १९९५ ड. १९९१

Option 1

13 'शिका संघटित व्हा आणि संघर्ष करा' हा महामंत्र खालीलपैकी कोणत्या महापुरुषाने दिला.

अ. महात्मा फुले ब. राजर्षी शाहू महाराज क. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ड. महाराज सयाजीराव गायकवाड

Option 3

14 1920-21 च्या दरम्यान श्रीमती गोदावरी परुळेकर यांनी कोणत्या जमातीत जनआंदोलन घडवून आणले.

अ. वारली ब. भिल्ल क. मराठा ड. दलित समाज

Option 1

15 कोणते वर्ष दलित अंथरणे विद्रोही वर्ष म्हणून घोषित केले होते?

अ .१९७२

ब .१९७४

क .१९७०

ड .१९७७

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 विधान परिषदेची रचना

Ans:

2 विधिमंडळाच्या सभासदांचे विशेषाधिकार थोडक्यात सांगा.

Ans:

3 शिवसेना

Ans:

4 महाराष्ट्राचा कृषी व औद्योगिक विकास

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 राज्यपाल पदाचे महत्त्व सांगा

Ans:

2 भाजप-शिवसेना युतीच्या राजकारणावर भाष्य करा.

Ans:

3 महाराष्ट्रातील दलित चळवळ मधील दलित पॅंथर या संघटनेचे योगदान सांगा.

Ans:

4 महाराष्ट्रातील सामाजिक चळवळींची उद्दिष्टे थोडक्यात सांगा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 राज्यपालाचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा

Ans:

2 महाराष्ट्रातील राजकीय पक्ष पद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

Ans:
